

§ 189

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ym. talousarvioaloitteeseen koskien lähihoitajien oppisopimuspaikkojen lisäämistä vanhuspalveluihin

HEL 2022-003331 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ja 13 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Talousarvioaloitteessa todetaan, että Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla on vakava puute ammattitaitoisen hoitohenkilöstön saatavuudesta ja riittävydestä. Väestön ikääntyminen ja vanhuspalvelulakiin kirjattu minimimitoituksen porrastettu kasvu vanhusten ympärivuorokautisessa tehostetussa hoivassa lisäävät työntekijöiden tarvetta tulevaisuudessa. Talousarvioaloitteessa esitetään, että vuoden 2023 talousarvioon ja vuodelle 2024 lähihoitajien oppisopimuskoulutuspaikkojen lisäämiseksi tulee varata 2 000 000 euron lisämääräraha. Aloitteessa esitetyn lisämäärärahan turvin saataisiin yhteistyössä Stadin ammattija aikuisopiston kanssa koulutettua räätälöidysti nopeammin ja nykyistä enemmän lähihoitajia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveystoimien uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustan-

nuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Työvoiman saatavuuden kehittämistoimenpiteitä

Helsingin kaupunkistrategian (2021–2025) mukaan Helsinki varmistaa osaavan työvoiman saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjä, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta. Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu kaupunkiyhteiseen työvoiman saatavuuden hankkeeseen henkilöstöpula-alojen saatavuuden parantamiseksi. Esimerkiksi työnantajakuvatyötä ja ennakoivaa rekrytointia kehitetään ja sosiaalisen median markkinointia hyödynnetään entistä enemmän.

Oppilaitosyhteistyötä on kehitetty pitkäjänteisesti. Tavoitteena on muun muassa aloittaa osaamispäivityskoulutuksen ohjelma hoitotyöhön palaaville sairaanhoitajille. Tavoitteena on rekrytoida sosiaali- ja terveystoimeen noin 50 edellä mainitun koulutuksen läpikäynyttä.

Oppisopimuskoulutus on tärkeä rekrytointikanava, jolla toimialalle saadaan osaavaa ja jo opintojen aikana toimintaan perehtyneitä sekä sitoutuneita työntekijöitä. Oppisopimusrekrytinnissa lähihoitajaopiskelijoita voidaan kohdentaa niihin palveluihin, joissa henkilökunnasta on suurin pula.

Oppisopimuskoulutuksen järjestämistavat

Sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa (lähihoitaja) voi suorittaa oppisopimusjärjestelmän avulla. Oppisopimuskoulutuksen järjestämistapoja on kaksi; työvoimapoliittinen oppisopimuskoulutus ja sosiaali- ja terveystoimialan itse rahoittama oppisopimuskoulutus.

Työvoimapoliittisen koulutuksen rahoitus ja opiskelijavalintojen perusteet tulevat valtion lainsäädännöstä. Työvoimapoliittisen oppisopimuksen kriteereinä ovat esimerkiksi koulutusta edeltävä työttömyys ja helsinkiläisyys. Koulutuksessa pärjäämiseen tarvitaan myös tietynlainen suomen kielen taito. Kielitaito voi olla riittämätöntä hoitotyöhön oppisopimuskoulutuksessa, vaikka hakijat hallitsevat suomen kieltä jonkun verran. Työvoiman saatavuus työvoimapoliittisten koulutusten osalta on ollut riittämätöntä.

Toimialan omaan oppisopimuskoulutukseen voi hakeutua ammatin-vaihtaja ilman työttömyysjaksoa ja henkilön ei tarvitse olla helsinkiläinen. Lisäksi rekrytointia on voinut kohdentaa ruotsin kieltä osaavan työvoiman hankkimiseen. Erillismäärärahalla on voitu nostaa oppisopimusvolyymia, joka on ollut merkityksellistä työvoiman saatavuuden edistämässä.

Oppisopimuskoulutusten volyymi

Vuodelle 2022 sosiaali- ja terveystoimialalle budjetoitiin erillismäärärahaa 1 300 000 euroa työvoimapula-alojen oppisopimuskoulutuksiin työvoiman saatavuutta helpottamaan. Sosiaali- ja terveystoimen erillismäärärahaalla on järjestetty 16 hoiva-avustaja- ja 20 lähihoitajaopiskelijalle oppisopimuskoulutusta sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa ja perhe- ja sosiaalipalveluissa.

Hoiva-avustaja- ja lähihoitaja-oppisopimusopiskelijoita on ollut maaliskuussa 2021 yhteensä 34 opiskelijaa ja huhtikuussa 2022 yhteensä 52 opiskelijaa, mukaan lukien sosiaali- ja terveystoimen omarahoitteiset ja työvoimapolitiittiset oppisopimuskoulutukset.

Taulukko 1. Oppisopimusopiskelijoiden määrä 6/2022

Oppisopimusopiskelijat Hki kaupungilla (20.6.2022)	Työvoimapolitiittiset	Soten omarahoitteiset
Hoiva-avustaja	6	16
Lähihoitaja	10	20

Talousarvioehdotuksessa ehdotettu lisämääräraha

Talousarvioehdotuksessa esitetty oppisopimuspaikkojen lisääminen vanhustalouksiin on kannatettava ajatus. Sosiaali- ja terveystoimiala on budjetoinut vuodelle 2022 erillismäärärahaa oppisopimuspaikkoja varten ja tunnistanut oppisopimuskoulutuksen rekrytointimahdollisuudet.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että toimiala pyrkii lisäämään oppisopimuspaikkoja määrärahojen puitteissa. Oppisopimuspaikkojen lisäämisen kustannuksiin on huomioitava myös kustannukset, jotka koostuvat työssäoppimisjaksojen aikaisesta työpaikkaohjaajan ohjauksesta ja hallintokustannuksista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oppisopimuskoulutus lisää oppisopimusopiskelijan työhyvinvointia, jos opintoihin pääsee matalalla kynnyksellä ja saa tarpeeksi ohjausta työssäoppimisen jaksaina. Oppisopimusopiskelija voi myös lisätä työyhteisönsä työhyvinvointia."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

06.09.2022

Lisätiedot

Mia Keinänen, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42870
mia.keinanen(a)hel.fi
Sirpa Luukkala, hr-asiantuntija, puhelin: 31067545
sirpa.luukkala(a)hel.fi
Lea Laitanen-Juslin, hr-asiantuntija, puhelin: 310 37953
lea.laitanen(a)hel.fi

Liitteet

1 OSA32_ lähihoitajien oppisopimuspaikkojen lisääminen vanhuspalveluihin, Vepsä Sinikka (2)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ja 13 muun valtuutetun muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta oppisopimusopiskelupaikkojen lisäämisestä vanhuspalveluihin.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Keinänen, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42870
mia.keinanen(a)hel.fi
Sirpa Luukkala, hr-asiantuntija, puhelin: 31067545
sirpa.luukkala(a)hel.fi
Lea Laitanen-Juslin, hr-asiantuntija, puhelin: 310 37953
lea.laitanen(a)hel.fi

Liitteet

1 OSA32_ lähihoitajien oppisopimuspaikkojen lisääminen vanhuspalveluihin, Vepsä Sinikka (2)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.09.2022

Asia/13

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.08.2022 § 164